

نمونه برداری صحرایی و اندازه گیری بار معلق و بار بستر به روش مستقیم در رودخانه کرخه ایستگاه جلوگیر

حسن آخرورزاده

کارشناس ارشد سازه های آبی، کارشناس معاونت مطالعات سازمان آب و برق خوزستان

Email: h.akhordzadeh@yahoo.com

چکیده

بررسی میزان رسوبات در رودخانه ها یکی از مسائل مهم در مهندسی رودخانه می باشد. برای تخمین میزان بار معلق و بار بستر روابط متعددی ارائه شده اند ولی بیجیدگی بدیده انتقال رسوب باعث شده است که روش های متعددی توسعه داده شوند. در این تحقیق جهت برآورد بار معلق و بار بستر عبوری از رودخانه کرخه در ایستگاه جلوگیر بار معلق با استفاده از بطریهای نمونه برداری به روش سه مقطعی و بار کف نیز با استفاده از دستگاه هلی اسمیت به روش مستقیم به طور متوسط در هر ماه یکبار در دبی های مختلف رودخانه، نمونه برداری صحرایی به عمل آمد. سپس در آزمایشگاه خاک و رسوب میزان بار معلق و بار بستر تعیین گردید. در این ایستگاه تعداد ۳۲ داده اندازه گیری بعمل آمد و تجزیه و تحلیل داده ها صورت گرفت. در ایستگاه رسوب سنجی جلوگیر محاسبه بار معلق و بار بستر به روش مستقیم و متوسط بار معلق و بستر و درصد آنها انجام شد و ضریب بار معلق برای به دست آوردن بار بستر محاسبه شد.

واژه های کلیدی : بار بستر ، بار معلق ، ایستگاه جلوگیر ، نمونه بردار هلی اسمیت .

مقدمه

رسوبات رودخانه ای محصول عمل فرسایش در حوزه آبریز رودخانه ها می باشد. فرسایش و انتقال مواد رسوبی تحت شرایط به خصوصی انجام می گیرد. [۱] هنگامی که شرایط جریان حد آستانه حرکت را برقرار کرده و یا از آن تجاوز می نماید ، ذرات رسوب در امتداد یک بستر شروع به حرکت خواهند کرد. اگر حرکت ذرات رسوب در طول بستر به صورت غلتش ، لغش و یا گاهی به صورت جهش باشد، آنرا بار کف می نامند. غالباً بار کف (بستر) به طور مستقیم اندازه گیری نشده بلکه از طریق اعمال نظارت کارشناسی ، بخشی از بار کل (۵ تا ۲۵ درصد) به عنوان سهم بار کف تلقی می گردد. اما نفاوت در ویژگی های اقلیمی ، ساختار زمین شناسی و توپوگرافی باعث شده عملاً این روش از دقت چندانی برخوردار نباشد. از این رو تاکنون معادلات تحریبی و نیمه تحریبی فراوانی ، برای تخمین میزان بار بستر رودخانه ها ، توسط محققین مختلف ارائه گردیده است که هر کدام از آنها توسط داده های محدود آزمایشگاهی و یا توسط تعدادی از داده های صحرایی پشتیبانی می شوند. اما تحقیقات نشان داده است که توابع مختلف ممکن است نتایج بسیار متفاوتی را برای یک رودخانه خاص پیش بینی نمایند. لذا مقایسه پیش بینی یک تابع انتقال رسوب در مقابل داده های اندازه گیری شده صحرایی بسیار مهم خواهد بود. [۲] از آن جایی که متداول‌تری این روش از نوع مشاهداتی و صحرایی بوده و از آمار و اطلاعات موجود بهره می جوید؛ پس از بررسی ایستگاه های آب سنجی، ایستگاه جلوگیر از رودخانه کرخه به دلیل برخورداری از جامعه آماری قابل قبول انتخاب شد و از آمار اندازه گیری مستقیم

بار معلق و بار بستر رودخانه کرخه در ایستگاه جلوگیر و اطلاعات هیدرولیکی و رسوی آن از سازمان آب و برق خوزستان جمع آوری گردید. [۳]

منطقه مورد مطالعه

رودخانه کرخه سومین رودخانه بزرگ ایران پس از کارون و دز از نقطه نظر آبدی محسوب می شود و یکی از مهمترین رودخانه های حوضه خلیج فارس و دریای عمان بوده که ابتدا وارد هور العظیم گردیده و سپس از طریق اروندرود به خلیج فارس می ریزد. حوضه آبریز کرخه مساحتی در حدود ۵۰۰۰۰ کیلومتر مربع دارد و از ارتفاعات زاگرس سرچشمه می گیرد. ایستگاه هیدرومتری جلوگیر که نزدیکترین ایستگاه هیدرومتری بالا دست دریاچه سد مخزنی کرخه محسوب می شود به عنوان منطقه مورد مطالعه انتخاب شده است. ایستگاه جلوگیر دارای مختصات جغرافیایی "۳۰۱° ۴۷' طول شرقی و ۳۶.۳۹° ۵۹' عرض شمالی می باشد. مساحت حوضه تحت پوشش ۳۹۷۹۱ کیلومتر مربع و ارتفاع حداقل حداکثر حوضه ۳۶۴۵ متر و ارتفاع حداقل آن ۳۷۲ متر می باشد. طول آبراهه اصلی حوضه آبریز ۶۱۴ کیلومتر و شب آبراهه ۲۶ درصد می باشد. ایستگاه هیدرومتری جلوگیر در سال ۱۳۳۶ تاسیس شده است. ایستگاه هیدرومتری جلوگیر از نوع درجه یک که دارای تجهیزات اشنل، لیمینیگراف ، پل تلفیک ، تبخیر سنج ، متندی مقیم و... می باشد. این حوضه به طور متوسط ۴۶۸ میلیمتر بارندگی سالانه دارد. [۳] به طور کلی بستر رودخانه کرخه از نوع بستر ماسه ای با مواد غیر چسبنده می باشد. در شکل(۱) و (۲) تجهیزات ایستگاه هیدرومتری جلوگیر نمایش داده شده است.

شکل (۱) تجهیزات ایستگاه هیدرومتری کرخه جلوگیر

شکل (۲) تجهیزات ایستگاه هیدرومتری کرخه جلوگیر

مواد و روشها

در مطالعات مربوط به رسوب رودخانه ای از دو روش محاسباتی و اندازه گیری (مستقیم و غیر مستقیم) جهت برآورد بار بستر استفاده می شود. در روش های محاسباتی نیاز به برخی از داده ها از جمله عمق آب، شیب بستر، عرض مقطع، دانه بندی ذرات بستر، شاعع هیدرولیکی و... می باشد. در ایستگاه رسوب سنجی جلوگیر از رودخانه کرخه از روش اندازه گیری مستقیم استفاده گردید. در این روش با استفاده از دستگاه های مختلف و با ایجاد تاسیساتی در بستر رودخانه و استخراج رسوبات کف و یا توسط نمونه برداری و اندازه گیری میزان رسوب در یک قسمت از مقطع همراه با انجام محاسبات و اعمال فاکتور های تصحیح از قبیل ضریب تله گیری وغیره مقدار بار بستر را تعیین می نمایند. [۴] نمونه برداری در طول این دوره آماری به طور ماهیانه صورت گرفت. در این مقاله بار بستر رودخانه کرخه از رودخانه های استان خوزستان در محل ایستگاه هیدرومتری جلوگیر در صحرا به کمک نمونه بردار هلی - اسمیت (شکل ۳) و نمونه برداری بار معلق نیز توسط دستگاه نمونه بردار وزنی US DH-۵۹ (شکل ۴) برداشت شده است.

در مقاله حاضر، از آمار و داده های نمونه بردار بار معلق و بار بستر هلی - اسمیت که توسط آزمایشگاه معاونت مطالعات پایه و طرحهای جامع منابع آب سازمان آب و برق خوزستان به صورت ماهانه برداشت می شود، استفاده گردید. آمار استفاده شده مربوط به سالهای ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۳ می باشد و در مجموع ۳۲ بار نمونه برداری در این مدت انجام شده است. لازم به ذکر است که در بعضی از ماهها به علت تامین نشدن وسیله نقلیه نمونه برداری صورت نگرفته و در بعضی از ماهها در دستگاه بار بستر تله اندازی نشده است.

در این مقاله ابتدا ویژگی های حوضه و منطقه مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت سپس بار بستر و بار معلق به صورت مستقیم از رودخانه که نمونه برداری توسط دستگاه های خاص صورت می گیرد، بعمل آمد و آزمایشات لازم در آزمایشگاه انجام و محاسبات بار معلق و بار بستر توسط کامپیوتر صورت گرفت.

شکل(۴) نمونه بردار وزنی بار معلق US DH ۵۹

شکل(۳) نمونه بردار بار بستر هلی _ اسمیت

روشهای نمونه برداری و اندازه گیری

مواد رسوبی از نظر شیوه انتقال به دو دسته بار معلق و بار کف تقسیم می‌شوند. بار معلق به مجموعه‌ای از مواد گفته می‌شود که در آب به صورت شناور وجود دارند. [۴] اندازه گیری و تعیین غلظت مواد معلق رسوبی رودخانه‌ها از سال ۱۳۴۰ در کشور آغاز شده و در حال انجام است. ولی اندازه گیری مقدار رسوب بار کف رودخانه‌ها با مسائل و مشکلات زیادی روپرداز است. به این دلیل اندازه گیری آن تاکنون به صورت مستمر صورت نگرفته است و میزان آن در کلیه طرحها به صورت درصدی از بار معلق و یا از طریق روش‌های محاسباتی مورد برآورد و تخمین قرار گرفته است. این نسبت بسیار متغیر بوده و لازم است با اندازه گیری‌های واقعی حدود آن را در هر شرایطی تعیین نمایند. [۵] لذا آمار اندازه گیری شده رسوب بار کف که در این تحقیق برای رودخانه کرخه از ایستگاه هیدرومتری جلوگیر به روش مستقیم و با استفاده از دستگاه نمونه بردار بار کف انجام و مورد بررسی و تجزیه و تحلیل واقع شده است.

نمونه برداری بار معلق به دو روش چند مقطعی و سه مقطعی انجام می‌شود. در اندازه گیری‌های صحرایی به عمل آمده در این تحقیق نمونه برداری رسوب بار معلق در ایستگاه جلوگیر به روش سه مقطعی بوده است. به طوری که متوسط زمانی رسوب در حال انتقال در امتداد یک عمق معینی (پیوسته - عمقی Depth integrated) انتگراسیون عمقی انجام می‌شود.

نمونه برداری بار معلق به این صورت است که در شرایط عادی و غیر سیلابی و در جریان‌های با عرض کم در ابتدا مقطع رودخانه را به سه قسمت که دارای دبی مساوی هستند تقسیم کرده و از وسط هر مقطع به روش انتگراسیون عمقی (عمقی - تجمعی) نمونه برداری از سطح تا کف رودخانه به صورت قائم انجام می‌شود به طوری که $\frac{3}{4}$ بطری (تقریباً ۸۰/۰ لیتر) پر شود و نهایتاً نمونه‌های برداشت شده در اسرع وقت با ذکر مشخصات کامل نمونه که شامل نام رودخانه، نام ایستگاه، تاریخ و ساعت برداشت نمونه، درجه حرارت آب، اشل هنگام برداشت نمونه، نوع نمونه بردار، عرض رودخانه و فاصله از ساحل به متر و ... را روی نمونه یادداشت و به آزمایشگاه منتقل شود. در آزمایشگاه با دستگاه‌هایی مانند سانتریفوژ و آون و ترازو غلظت نمونه‌های رسوب (بر حسب میلی گرم در لیتر) تعیین شده و با اطلاع از مقدار آبدهی اندازه گیری شده رودخانه در زمان برداشت نمونه، مقدار بار معلق (بر حسب تن در روز) رسوب محاسبه می‌شود. سپس چهت محاسبات رسوب ماهیانه و سالانه و دراز مدت در ایستگاه رسوب سنجی یک رابطه ریاضی (معمولًا در مختصات لگاریتمی) بین غلظت و یا همان تن در روز رسوب و آبدهی رودخانه (دبی آب - دبی رسوب) برقرار می‌گردد. آنگاه با استفاده از این رابطه و با در اختیار داشتن دبی های روزانه، مقدار مواد رسوبی معلق رودخانه بطور روزانه و در نتیجه ماهانه و سالانه در ایستگاه رسوب سنجی را می‌توان مورد مطالعه قرار داد.

بارکف ، شدت حرکت و انتقال مواد رسوی به صورت های لغزشی ، غلطشی یا پرش های متوالی در لایه بستر است . بار رسوی کل شدت انتقال مواد رسوی در رودخانه به صورت مجموعه ای از بارکف و بار معلق است و شامل بار شسته نمی باشد . [۶ و ۴] نمونه بردار بار کف در سال ۱۹۷۱ توسط هلی و اسمیت (Helly – Smith) ساخته شد . این نمونه بردار که امروزه به طور وسیعی در تمام دنیا از آن استفاده می شود در حدود ۲۲ کیلوگرم ، متشکل از یک چهارچوب با قاب لوله ای ، با دهانه ورودی نسبتاً بزرگ چهار گوشه ای از جنس فلز زنگ نزن می باشد که دیواره های گسترش یافته در قسمت عقب ، آن را در بر می گیرد . به انتهای این دیواره کیسه نمونه گیری رسوی با ابعاد و سوراخهای مشخص وصل می گردد . ابعاد دهانه ورودی در نوع اولیه و کوچک آن $7/62 \times 7/62$ سانتی متر و طول کلی نمونه بردار برابر ۴۶ سانتی متر است . کیسه جمع کننده رسویات از جنس پلی استر با سوراخهایی به ابعاد $25/0$ میلی متر است . این کیسه سطحی در حدود ۱۹۰۰ سانتی متر مربع را شامل می شود .

نمونه بردار هلی – اسمیت در حالت تعليق بايسىتى كمى به طرف عقب سنگيني داشته باشد و زاويه اى در حدود ۱۵ درجه با محور افقى داشته باشد . کیسه جمع کننده نمونه دارای يك دهانه كش دار می باشد که در شيار قسمت عقب دیواره دهانه ورودی قرار گرفته و توسط زيانه و پيج محكم می گردد . بخش انتهائي کیسه جمع و بسته می باشد و توسط يك قلاب فرنرى يا كشى به انتهائي قاب متصل می گردد تا به صورت کاملا افقی در آيد . [۴] شکل (۵) نمونه برداری صحرایی در ايستگاه رسوی سنجی كرخه جلوگير را نمایش میدهد .

شکل (۵) نمونه برداری بار بستر با دستگاه هلی – اسمیت

در مقاله حاضر ، از آمار و داده های معاونت مطالعات سازمان آب و برق خوزستان که معمولاً به صورت ماهانه و از سال ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۳ از رودخانه کرخه در ايستگاه هيدرومتری جلوگير برداشت می شود ، استفاده گردید و ۳۲ داده طی اين مدت انجام شده که نتایج بار بستر و بار معلق اندازه گيری شده در ايستگاه هيدرومتری جلوگير در جدول (۱) آورده شده است .

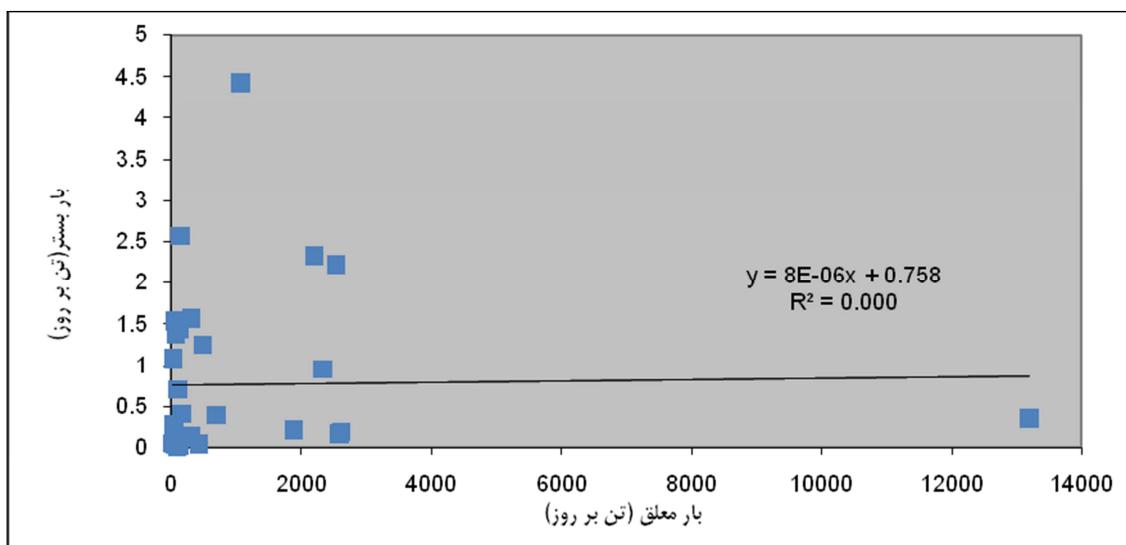
جدول (۱) نتایج اندازه گیری رسوب بار بستر و بار معلق رودخانه کرخه ایستگاه جلوگیر و درصد آنها

درصد بار کف به بار کل	درصد بار معلق به بار کل	درصد بار کف به بار معلق	بار کل (تن بر روز)	بار کف (تن بر روز)	بار معلق (تن بر روز)	دبي جريان (متر مكعب بر ثانيه)	غازات (مبليگرم بر لิتر)	تاریخ اندازه گیری
۰۰۴۶	۹۹.۹۵۲	۰۰۴۶	۲۹۷.۸۲	۰.۱۳۸	۲۹۷.۶۸۳	۳۲.۲	۱۰۷	۱۳۸۷.۱۱.۲۰
۰۰۰۳	۹۹.۹۹۷	۰۰۰۳	۱۳۱۹۸.۴۳۳	۰.۳۴۹	۱۳۱۹۸.۰۸	۵۰.۸	۳۰۰۷	۸۸.۰۱.۳۰
۰۶۳۷	۹۹.۳۶۲	۰۶۴۱	۶۳.۷۰۳	۰.۴۰۶	۶۳.۲۹۷	۲۲.۲	۳۳	۸۸.۰۲.۲۲
۰۰۹۱	۹۹.۹۹۰۹	۰۰۹۱	۷۱.۴۷۵	۰.۰۶۵	۷۱.۴۱۰	۹.۵	۸۷	۸۸.۰۳.۱۳
۰۴۰۹	۹۹.۵۹۱	۰۴۱۱	۳۰.۱۷۳	۰.۱۲۳	۳۰.۰۴۹	۷.۴	۴۷	۸۸.۰۴.۲۳
۰۲۵۶	۹۹.۷۴۴	۰۲۵۶	۴۸۷.۰۹۲	۱.۲۴۷	۴۸۶.۳۴۵	۱۳	۴۲۳	۹۰.۰۸.۲۲
۰۵۰۴	۹۹.۴۹۶	۰۵۰۶	۳۱۱.۵۹	۱.۰۶۹	۳۱۰.۰۲۱	۱۵.۴	۲۲۳	۹۱.۰۱.۲۷
۱۸۹۱	۹۸.۱۰۹	۱.۹۲۷	۷۲۲.۳۸۹	۱.۳۶۹	۷۱۰.۰۲۱	۱۳.۷	۶۰	۹۱.۰۲.۲۰
۰۰۰۶	۹۹.۹۹۴	۰۰۰۶	۲۵۸۸.۳۷۵	۰.۱۶۸	۲۵۸۸.۲۱	۴۶.۳	۶۴۷	۹۱.۰۸.۲۹
۲۴۰۷	۹۷.۵۹۳	۲.۴۶۷	۶۳.۹۲	۱.۰۳۹	۶۲.۳۸۱	۳۶.۱	۲۰	۹۱.۱۰.۱۰
۰۴۱۳	۹۹.۵۸۷	۰۴۱۴	۱۰۷۳.۷۱۶	۴.۴۳	۱۰۶۹.۲۸۶	۴۴.۲	۲۸۰	۹۱.۱۲.۱۴
۰۰۵۷	۹۹.۹۴۳	۰۰۵۷	۶۹۴.۳۲۳	۰.۳۹۳	۶۹۳.۹۳	۳۸.۸	۲۰۷	۹۲.۰۷.۱۵
۰۰۱۱	۹۹.۹۹۹	۰۰۱۱	۴۲۴.۴۴۲	۰.۰۴۶	۴۲۴.۳۹۷	۳۰.۷	۱۶۰	۹۲.۱۱.۰۶
۰۶۷۷	۹۹.۳۲۳	۰۶۸۲	۱۰۳.۸۴۷	۰.۷۰۳	۱۰۳.۱۴۴	۲۵.۴	۴۷	۹۳.۰۸.۲۵
۱۷۹۴	۹۸.۲۰۶	۱۸۲۶	۱۴۳.۱۴۹	۲.۵۶۷	۱۴۰.۵۸۱	۳۰.۷	۵۳	۹۳.۱۰.۰۸
۰۰۱۱	۹۹.۹۸۹	۰۰۱۱	۱۸۸۴.۷۷۲	۰.۲۱۵	۱۸۸۴.۵۵۷	۲۸.۷	۷۶۰	۹۳.۱۲.۲۰

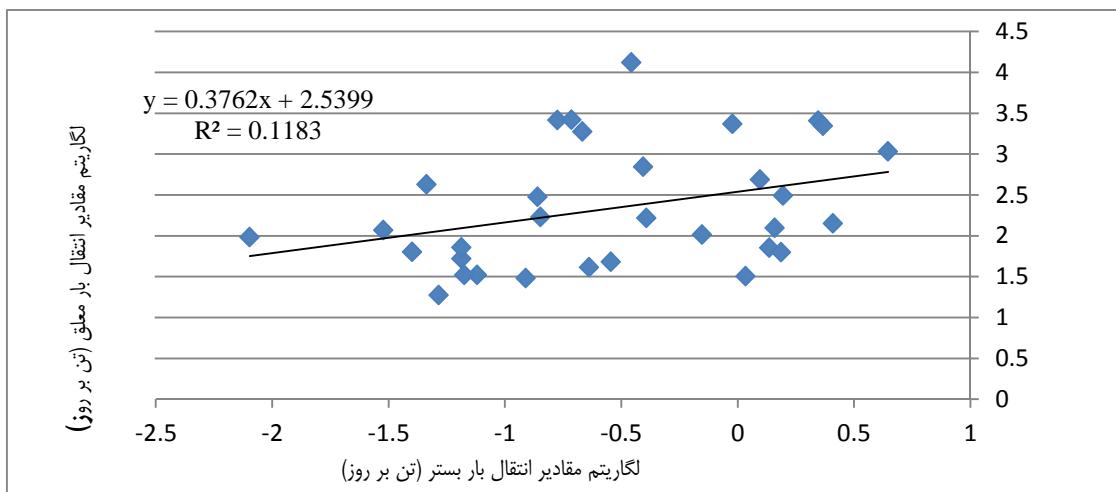
با توجه به محاسبات انجام شده در جدول (۱) می توان دریافت که ضریب بار بستر (درصد بار بستر به بار معلق) در رودخانه کرخه ایستگاه جلوگیر مقداری بین ۰/۰۰۳ تا ۳/۳۹ دارد و به طور کل می توان میانگین ۵/۰ را برای ضریب بار بستر پذیرفت. در اغلب محاسبات بار کل رسوبات رودخانه ای به دلیل انجام نگرفتن اندازه گیریهای مربوط به بار بستر و نداشتن آمار کافی، بار بستر را به صورت ضریبی از بار معلق بین (۵ تا ۳۰ درصد) در نظر می گیرند که این کار طبق اصول و روابط علمی نبوده و برای رودخانه های مختلف با شرایط اقلیمی و هیدرولوژیکی مختلف بسیار متغیر خواهد بود. در رودخانه مورد مطالعه به نظر می رسد که قسمت اعظم بار رسوبی رودخانه به صورت بار معلق باشد و می توان به جای به کارگیری ۵ تا ۳۰ درصد بار معلق ، ضریب ۰/۰۰۳ تا ۳/۳۹ را جهت محاسبه بار بستر این رودخانه در نظر گرفت.

تعیین رابطه بین بار معلق و بار بستر

در این مقاله به وجود رابطه و تطابق بین جریانات انتقال دهنده بار معلق و بار بستر پرداخته شد. ممکن است در یک مقطع مشخص، رابطه ای بین هر دو جریان وجود داشته باشد. برای این منظور نمودار میزان بار بستر منتقل شده را در مقابل بار معلق در حالت های نرمال و لاغ نرمال ترسیم شده است. همانطور که در شکلها (۶) و (۷) مشخص است به دلیل پراکندگی نقاط که می تواند ناشی از متغیر های زمانی و مکانی باشد معادلات خطی و یا توانی مناسب با درجه همبستگی نسبتاً خوبی (R) را نمی توان برای این نقاط در نظر گرفت. این مسئله نشان می دهد که تعداد بیشتری اندازه گیری بار بستر و معلق (به طور همزمان) مورد نیاز است. با توجه به شکلها تطابق پایین بین بار بستر و بار معلق اندازه گیری شده در منطقه مورد مطالعه می تواند به دلیل تامین بار معلق از منشا های دیگری به جزء ذرات به تله افتاده در مواد بستر باشد و یا به دلیل ناچیز بودن مقدار بار بستر باشد که نتوانسته است باعث آزاد شدن و حرکت ذرات ریز موجود در مواد بستر شده و در نتیجه تعییری در حجم بار معلق منتقل شده به وجود نیاورده است. [۷]

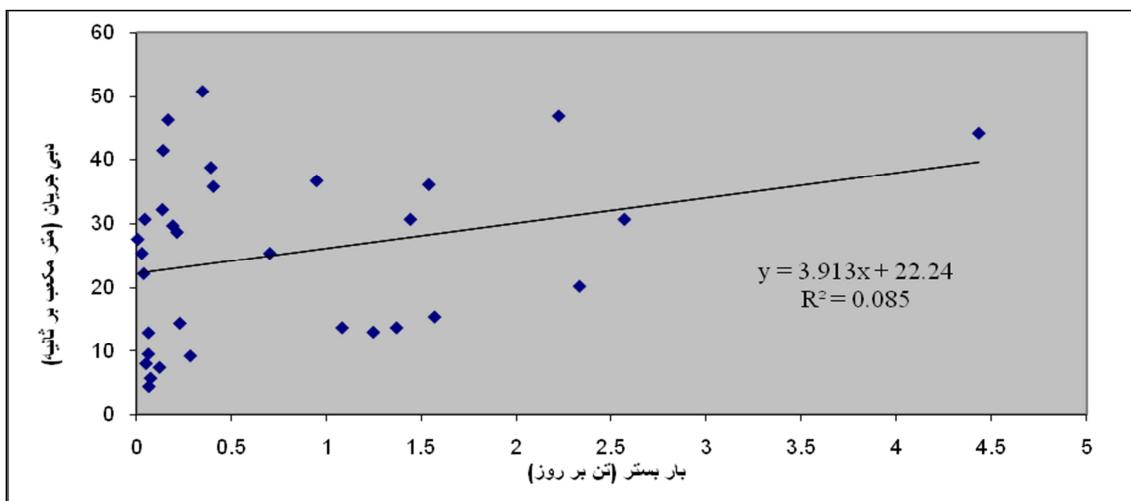
شکل (۶) نمودار رابطه بین بار معلق و بار بستر در ایستگاه هیدرومتری جلوگیر

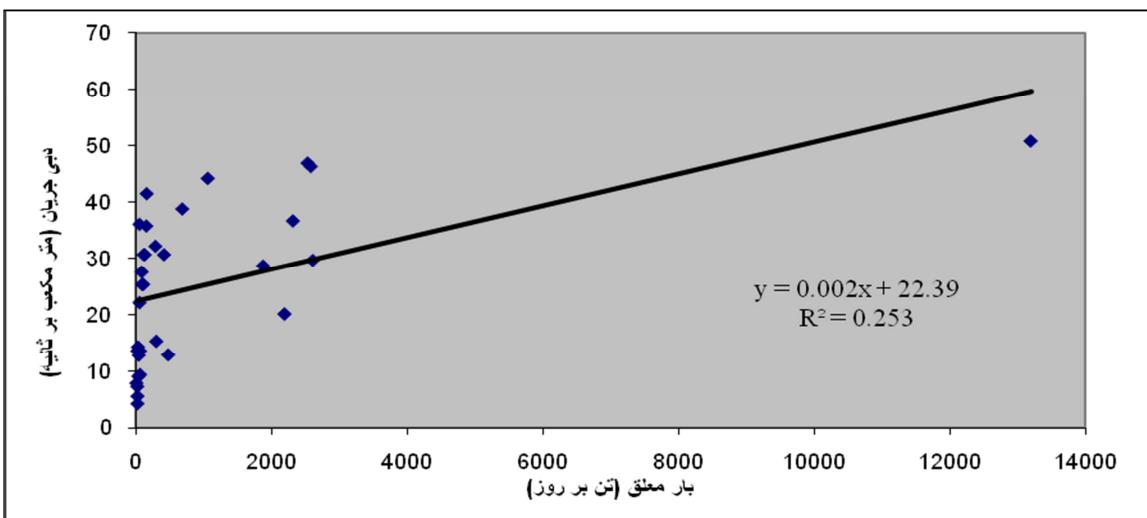
شکل (۷) نمودار رابطه بین بار معلق و بار بستر در ایستگاه هیدرومتری جلوگیر

تعیین رابطه بین دبی جریان و بار بستر و بار معلق

جهت بررسی رابطه بین دبی جریان و میزان بار بستر و بار معلق نمودار دبی جریان در مقابل بار بستر و بار معلق (بر حسب تن بر روز) ترسیم شده است. (اشکال (۸) و (۹)) در شکل (۸) مشاهده می شود بین پارامتر دبی جریان و میزان بار بستر رابطه خوب به دست نیامده است ($R^2=0.085$) یعنی با افزایش شدت جریان ، قدرت حمل رودخانه و به تبع میزان بار بستر که متأثر از فرسایش و تخریب کناره ها و کف رودخانه است نیز افزایش نیافته است . همچنین در شکل (۹) ترسیم نمودار دبی جریان در مقابل میزان بار معلق رابطه منطقی به دست نیامده است که علت آن را شاید به عدم همزمانی افزایش دبی جریان که متأثر از بارندگی نواحی منشاء (خارج از منطقه مورد مطالعه) است و افزایش بار شسته که تحت تاثیر بارندگی منطقه مورد مطالعه می باشد ، نسبت داد. ورود و افزایش بار شسته (سیل + رس) از سطح حوضه می تواند تاثیر مستقیمی بر افزایش بار معلق رودخانه داشته باشد.

شکل (۸) نمودار و رابطه حاصله بین دبی جریان و میزان بار بستر منتقل شده در ایستگاه جلوگیر رودخانه کرخه

بحث و نتایج

نتایج برآورد بار بستر و بار معلق رودخانه کرخه در ایستگاه جلوگیر حاصل از نمونه برداری صحرایی با نمونه بردار هلی- اسمیت و نمونه بردار وزنی مواد معلق در جدول (۲) نمایش داده شده است که در آن متوسط بار معلق و بار بستر (کف) به ترتیب $1003/41$ و $767/7$. تن در روز می باشد و از مجموع این دو بار کل با مقدار $1003/967$ تن بر روز بدست می آید. همچنین متوسط درصد بار بستر به بار معلق $5/5$ می باشد. یعنی برای ایستگاه هیدرومتری جلوگیر می توان به طور متوسط ضریب بار بستر (درصد بار بستر به بار معلق) $5/5\%$ را پذیرفت . به طور کلی میزان متوسط بار معلق رودخانه کرخه در ایستگاه جلوگیر خیلی بیشتر از متوسط بار بستر می باشد.

جدول (۲) خلاصه نتایج بار بستر و معلق اندازه گیری شده در محل ایستگاه جلوگیر رودخانه کرخه

دبي اندازه گيری همزمان با نمونه برداری		درصد بار بستر به بار معلق			بار کل (تن بر روز)		متوسط بار معلق (تن بر روز)	متوسط بار بستر (تن بر روز)	تعداد دفعات اندازه گیری	رودخانه و ایستگاه
حداقل	متوسط	حداکثر	حداقل	متوسط	حداکثر					
۴.۴	۲۵.۲۵	۵۰.۸	۰.۰۰۳	۰.۵	۳.۳۹	۱۰۰۳.۹۶۷	۰.۷۶۷	۱۰۰۳.۲	۳۲	کرخه جلوگیر

تقدیر و تشکر

نویسنده مراتب تشکر و قدردانی خود را از پرسنل امور آزمایشگاه معاونت مطالعات پایه و طرحهای جامع منابع آب سازمان آب و برق خوزستان و همچنین دفتر پژوهش‌های کاربردی به‌واسطه حمایت از این کار تحقیقاتی را دارم .

منابع

- [۱] باد فر ، جواد (۱۳۸۴) . " ارزیابی و بهینه سازی منحنی سنجه رسوب و تخمین آورد سالیانه رسوب ویژه برای حوضه های آبریز کرخه در بالادست سد کرخه " ، پایان نامه کارشناسی ارشد .
- [۲] حسن راحت طلب نججیری و همکاران (۱۳۸۳) . سنجش و گزینش مناسب ترین روش های برآورد بار کف رودخانه ها (مطالعه موردی: رودخانه زربن گل- استان گلستان) ، مجله علوم کشاورزی و منابع طبیعی .
- [۳] گزارش به هنگام سازی تلفیق مطالعات منابع آب و حوضه آبریز رودخانه کرخه، اسفند ماه ۱۳۸۹ . شرکت مهندسین مشاور سازه آب شفق .
- [۴] شفاعی بجستان، م. ۱۳۸۷. هیدرولیک انتقال رسوب. چاپ دوم. اهواز : دانشگاه شهید چمران اهواز.
- [۵] حسینی زارع ، نادر و همکاران ، " اندازه گیری مستقیم رسوب بار کف و تعیین نسبت آن به بار معلق در رودخانه های خوزستان " مجموعه مقالات سمینار مهندسی رودخانه ، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- [۶] Yang , C.T. ۱۹۹۶. sediment transport, " Ttheory and practice" . M.c Graw - Hill Co ., N.Y
- [۷] حسن زاده ، ه ، ۱۳۸۸ . مطالعه رسوب شناسی و تخمین آورد سالیانه رسوبات بخشی از رودخانه کرخه . رساله دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی ، واحد علوم تحقیقات .